

Opava

DALŠÍ BŘEHY

Ze Siónu vyjde zákon a slovo boží z Jeruzaléma: on bude soudit říše a kárat národy: své meče překovají v motyky, své oštěpy ve vinařské náčiní: již nikdy nepovznese národ proti národu meče a válek nikdy již nepovedou: staniž se tak brzy, za dnů našeho života...

(Psáno rukou proroka Jezajáše)

5 000 LET
TAJEMSTVÍ A ZÁZRAKŮ
ŽIDOVSKÉ KULTURY

DALŠI BŘEHY

**5 000 LET
TAJEMSTVÍ A ZÁZRAKŮ
ŽIDOVSKÉ KULTURY**

PROGRAM

PÁ 16. 3. 16:30–19:00	PĚVECKÝ WORKSHOP S NAOMI FARAN (IZRAEL)	víceúčelový sál Slezské univerzity (Hauerova 4)
SO 17. 3. 9:00–18:00	PĚVECKÝ WORKSHOP S NAOMI FARAN (IZRAEL)	víceúčelový sál Slezské univerzity (Hauerova 4)
18:15	TLUMOČNÍK Slavnostní premiéra za účasti režiséra Martina Šulíka (svérázná road movie o dvou starších pánech putujících po stopách vlastní minulosti, v hlavní roli s Jiřím Menzelem)	Kino Orion Hradec nad Moravicí
NE 18. 3. 11:00	ZPÍVÁNÍ PRO MÍR A PŘÁTELSTVÍ / SINGING FOR PEACE AND FRIENDSHIP Koncert dětských pěveckých sborů Domino Opava, Carmina Rychnov nad Kněžnou a Canto Náchod pod vedením Naomi Faran (Izrael)	kostel sv. Václava
ST 21. 3. 18:00	DÁNSKÁ VÁLKA, OPAVA A ZAPOMENUTÍ PORTUGALŠTÍ ŽIDÉ Autorské čtení a beseda s vrchním zemským rabínem Karolem Sidonem	Knihovna Petra Bezruče

ÚT 3. 4. 17:00	SLAVNOSTNÍ ZAHÁJENÍ FESTIVALU A VERNISÁŽE VÝSTAV: Židé v diaspoře (Jindřich Buxbaum) Týden ve svaté zemi (Veronica Evers, Roman Konečný) Židovská Halič na historických fotografiích DOPROVODNÝ KULTURNÍ PROGRAM: Alchymistická dílna a oživení Golema Dětský pěvecký sbor Domino Základní umělecká škola Opava – Modlitba pro Annu Frankovou (výtvarně pohybové představení) Sefardské písně – koncert kapely BraAgas	kostel sv. Václava
ST 4. 4. 17:00	NA ÚTĚKU – TRAGICKÝ OSUD RODINY DAVIDA WEINSTEINA Premiéra nového dokumentárního filmu Václava Hájka	Obecní dům (Sál purkmistrů)
18:30	NA ÚTĚKU – PO STOPÁCH SLÁVY A ZMARU RODINY DAVIDA WEINSTEINA Vernisáž výstavy	Obecní dům (Expozice Cesta města)
ČT 5. 4. 17:00	PO STOPÁCH ČESKOSLOVENSKÝCH ŽIDOVSKÝCH UPRCHLÍKŮ V NORSKU Přednáška norské spisovatelky a lektorky Therese Alvik (s překladem)	Klub Art

SO 7. 4. 16:00	KUCHYNĚ FRANCOUZSKÝCH ŽIDŮ SE ZAMĚŘENÍM NA ALSASKO – MICHAL HUGO HROMAS Přednáška s ochutnávkou tradiční židovské kuchyně, ukázkami přípravy jídel a degustace košer vín	Moravská kaple a zahrada kostela sv. Václava
NE 8. 4. 17:00	MARC CHAGALL – MALÍŘSTVÍ JAKO POEZIE Pořad Jiřího Siostrzonka o geniálním židovském umělci a koncert klezmerové kapely SIMCHA	KUPE
PO 9. 4. 18:00	ŠUMAŘ NA STŘEŠE Třemi Oscary oceněný muzikál, v němž se snoubí láska a štěstí s tragédií i bolestí židovské komunity na Ukrajině	kino Mír
ÚT 10. 4. 18:00	PO STOPÁCH HRDINŮ Beseda s Fedorem Gálem a Radkem Hejretem o legendárním útěku vězňů Vrby a Wetzlera z Osvětimi a tradičním pochodu na jejich památku	Klub Art
ST 11. 4. 19:00	LENKA LICHTENBERG TRIO (KANADA) Cesta za židovskou písní (jidiš a hebrejské písně autorské i tradiční)	kostel sv. Václava
ČT 12. 4. 18:00	AUTORSKÝ VEČER ANNY OLGY MARKOWITZ Laskavé vystoupení nevidomé pěvkyně a básnířky židovského původu z Moravské Ostravy (moderuje Radek Hejret z Mezinárodního křesťanského velvyslanectví Jeruzalém)	Knihovna Petra Bezruče

SO 14. 4. 18:00	KOMEDIE O UMUČENÍ A SLAVNÉM VZKŘÍŠENÍ PÁNA NAŠEHO A SPASITELE JEŽÍŠE KRISTA Scénická variace podkrkonošských sousedských pašijových her 18. a 19. století (hraje Studio Marta divadelní fakulty JAMU Brno)	kostel sv. Václava
20:30	TROMBENIK Nespoutaný večerek s pražskou klezmerovou kapelou a afterparty s DJ Tučňákem (ethno a balkan music)	Gottfrei
NE 15. 4. 17:00	ŽIDOVSKÁ HUDBA A KLEZMER PRO VIOLONCELLO Dominika Weiss Hošková – violoncello, Jiří Hošek – violoncello, varhany	Krnovská synagoga
PO 16. 4.	ŽIDOVSKÉ MENU V RESTAURACI NA RYBNÍČKU (16.–22. 4. / polední menu)	KD Na Rybníčku
17:00	BRUNDIBÁR – OPERA ZA ZDMI GHETTA Film a beseda s malířkou a spisovatelkou Heigou Hoškovou-Weissovou, která se jakožto „tereziňské dítě“ věnuje ve své tvorbě tématu holocaustu	víceúčelový sál Slezské univerzity (Hauerova 4)
ÚT 17. 4. 19:00	SVĚT NARUBY (TAKZVANÝ RÁJ) Divadelní představení z poezie Věry Weislitzové, manželky spisovatele Arnošta Lustiga, které je zároveň obrazem jejího osobního příběhu poznamenaného holocaustem	Loutkové divadlo

ST 18. 4. 17:00	HUDBA POD DAVIDOVOU HVĚZDOU Přednáška skladatele Jaromíra Vogela o historii i současnosti židovské hudby, o hudebních nástrojích a tvorbě symfonických děl	Církevní konzervatoř Opava (Beethovenova 1)
19:00	ŽIDOVSKÉ HOUSLE ALEXANDERA SHONERTA Pouť židovských houslí z Orientu přes starou Evropu až do současné Prahy (vystoupí Alexander Shonert – housle, Natalia Shonert – klavír)	kostel sv. Václava
ČT 19. 4. 18:00	SCHINDLERŮV SEZNAM Sedmi Oscary oceněné stěžejní dílo světové kinematografie, zachycující nemilosrdné drama o noční mýře holocaustu podle skutečných událostí	víceúčelový sál Slezské univerzity (Hauerova 4)
PÁ 20. 4. 17:00	ŽIDOVSKÁ ČTVRŤ Výstava fotografií Barbory Macháčkové z cesty do Jeruzaléma a kresby tuší žáků a studentů Zuzany Tázlarové ze Základní umělecké školy Opava	Základní umělecká škola Opava (Solná 8)
PO 23. 4. 19:00	SLYŠENÍ Temná postava Adolfa Eichmana, esesáka organizujícího židovskou genocidu, v nejlepší divadelní inscenaci roku 2015 (hraje Komorní scéna Aréna Ostrava)	Slezské divadlo
ÚT 24. 4. 18:00	ŽIDOVSKÝ ROK, ŽIDOVSKÉ SVÁTKY, O ŽIDOVSKÉM UMĚNÍ, O ŽIDOVSKÉM DIVADLE ANEB ZEPTEJTE SE NA COKOLIV Účinkuje, prezentuje a večerem provází Jaroslav Achab Haidler	Knihovna Petra Bezruče

ST 25. 4. 19:00	ARI EREV (IZRAEL) Koncert jazzového pianisty a skladatele	Krnovská synagoga
ČT 26. 4. 17:00	SIGMUND FREUD: ODHALENÍ 21. STOLETÍ / DIE ENTHÜLLUNG DES 21. JAHRHUNDERTS Vernisáž výstavy	Knihovna Petra Bezruče
PÁ 27. 4. 17:00	LOUČENÍ S KINEM MÍR JENTL (FILMOVÁ PROJEKCE) Muzikál o mladé nezávislé ženě, která je donucena vydávat se za chlapce, aby ukojila svou touhu po vzdělání, Barbra Streisand ve své životní roli	kino Mír
19:30	LOUČENÍ S KINEM A POSEZENÍ S VÍNEM A HUDBOU Představení plánované rekonstrukce kina včetně vizualizací, možnost prohlídky technického zázemí, víno a cimbálová muzika Opavští gizdi	kino Mír
SO 28. 4. 19:00	MIKVE Rituální lázeň je zároveň zpovědnicí a místem, kde se otevírá nejedno tajemství vztahů v ortodoxní židovské komunitě (hraje Národní divadlo Praha)	Slezské divadlo

ÚVODNÍ SLOVO

➤ MOTTO

„Co dali Židé světu?“

*Mojžíš vědomí, Ježíš svědomí, Freud podvědomí
a Einstein nás poučil, že vše je relativní.“*

Dvaadvacátý ročník kulturního festivalu, který má princip hledání, objevování a dobrodružství poznání již ve svém názvu Další břehy, si letos vytyčil nelehkou cestu k jedné z nejstarších kultur světových dějin – cestu k tajemství a zázrakům židovské kultury. V polovině března a téměř celý duben budeme mít možnost setkávat se s pozoruhodnými a inspirativními ukázkami, reprezentujícími umění a moudrost těžce zkoušeného národa. Jeho odolnost, neústupnost, hrdost, statečnost i schopnost přežít v neuvěřitelném pekle válečných konfliktů a barbarských protivenství je mementem pro budoucnost lidstva, je zárukou a nadějí i našeho života ve vzájemné toleranci, míru a pokojném soužití všech národů, jež respektují odlišné náboženství, kulturu i lidská a občanská práva.

Program festivalu, který vždy zahrnuje všechny umělecké žánry, tak nabídne tři vysoce oceněná divadelní představení, sedm filmů, z nichž většina patří ke zlatému fondu světové kinematografie, jedenáct žánrově pestrých koncertů, osm výstav, deset přednášek, besed, autorských čtení a jeden pěvecký workshop, kterých ze zúčastní velmi vzácní a vážení hosté, vynikající odborníci ve svých oborech a uměleckých profesích.

A nezapomeneme ani na specifickou a běžně nedostupnou židovskou kuchyni. Ve festivalové nabídce se dotkneme nejen všeobecně známých vědomostí a povědomí o židovské kultuře, ale budeme se snažit i poodhalit nové poznatky a historické souvislosti spojené s židovskou komunitou na Opavsku.

Moudrost talmudu hovoří o tom, že jsme jako olivy, teprve když jsme drceni, vychází z nás to nejlepší. Kéž to nemusíme dokazovat moc často...

Petr Rotrekl / dramaturg festivalu

IZRAEL

PĚVECKÝ WORKSHOP S NAOMI FARAN

DOMINO

Dětský pěvecký sbor ZŠ Ilji Hurníka Opava založila v roce 1993 sbormistryně Ivana Kleinová. Pravidelně se účastní kulturního dění na Opavsku na festivalech Další břehy a Bezručova Opava. Reprezentuje Opavu a ČR na festivalech a soutěžích u nás i v zahraničí (např. Izrael, Kanada, Francie, Itálie, Španělsko, Anglie).

Děti z pěveckého sboru Domino se setkaly poprvé se sbormistryní Naomi Faran v katalánském městě Vic na festivalu Europa Cantat v roce 2005. Po celý týden studovaly pod excelentním vedením Naomi několik hebrejských písní, které má sbor v repertoáru dodnes. Měly je možnost zazpívat v roce 2008 v Izraeli a v Praze v několika synagogách i na jeruzalémské konferenci a hlavně v Opavě na oslavě 60 let založení státu Izrael i při opakovaných návštěvách této skvělé sbormistryně u nás (např. na křtu CD sboru Domino v roce 2007).

NAOMI FARAN (IZRAEL)

Patří mezi nejlepší světově uznávané sbormistryně. Je zvána jako lektorka na sborové workshopy do Izraele, ale také například do Dánska, Hongkongu, Číny, Jižní Koreje, Itálie, Španělska. Spolupracuje pravidelně se sborovou organizací Europa Cantat, je členkou prestižních porot na mezinárodních sborových soutěžích. Sama je držitelkou ceny Outstanding Conductor, kterou obdržela na první mezinárodní soutěži v Izraeli. Její

vedení již absolvovalo pět generací sborových zpěváků. Naomi Faran se účastní speciálních projektů, v jednom z nich zapojuje i zpěváky s různým handicapem – toto téma také prezentovala na konferenci Yaleovy univerzity. Mezi její další aktivity patří mírová iniciativa – např. Peace Concert v Oslo, kde spolupracovala s palestinskými dětmi. Naomi Faran založila a dodnes řídí pěvecký sbor Moran, se kterým rovněž před několika lety navštívila Opavu.

Eva Petrášová

ZPÍVÁNÍ PRO MÍR A PŘÁTELSTVÍ / SINGING FOR PEACE AND FRIENDSHIP

Koncert dětských pěveckých sborů Domino Opava, Carmina Rychnov nad Kněžnou a Canto Náchod pod vedením Naomi Faran (Izrael)

Naomi Faran povede v Opavě hudební workshopy od 16. 3. do 18. 3. Tentokrát přijedou na pozvání místních sborů ze ZŠ Ilji Hurníka Domino, Cvrčci a Sluníčka také jejich kamarádi ze vzdálenějších míst naší republiky – pěvecké sbory Canto Náchod (sbormistr Zbyněk Mokrejš) a Carmina Rychnov nad Kněžnou (sbormistr Karel Štrégl). Po tři dny bude studovat asi 150 zpěváků několik hebrejských písní (např. Yerushalaim, Keren Or, Open the gate) doprovázených také pohybem. Vše vyvrcholí společným koncertem Singing for peace and friendship.

Eva Petrášová

Vstup: děti, studenti, senioři a ZTP 50 Kč / 80 Kč

sobota 17. 3. / 18:15 / Kino Orion Hradec nad Moravicí

SLAVNOSTNÍ PREMIÉRA S FILMOVOU DELEGACÍ

TLUMOČNÍK

Slavnostní premiéra za účasti režiséra Martina Šulíka
Svérázná road movie o dvou starších pánech putujících
po stopách vlastní minulosti, v hlavní roli s Jiřím Menzelem

Slovensko / Česko / Rakousko / 2018 / 113 min.

Režie / Martin Šulík

Scénář / Martin Šulík, Marek Leščák

Kamera / Martin Štrba

Hudba / Vladimír Godár

Hrají / Jiří Menzel, Peter Simonischek, Zuzana Mauréry, Réka Derzsiová, Anna Rakovská, Eva „Evelyn“ Kramerová, Attila Mokoš, Karol Šimon, Judita Hansman a další

Hlavními hrdiny svérázného road movie jsou asketický tlumočnick Ali, kterého ztvárnil Jiří Menzel, a bonviván a alkoholik Georg v podání Petera Simonischeka, dva starší pánové, kteří cestují napříč Slovenskem, aby poznali pravdu o vlastní dávno zapomenuté minulosti. Během cesty se dostávají do bizarních komických i dramatických situací, potkávají rozmanité lidi a postupně si skládají mozaikovitý obraz světa, který se navenek mění, ale v hloubce ukrývá nevyřešené konflikty. Prostřednictvím poznání života toho druhého začínají chápat vlastní minulé činy a přehodnocují svou realitu.

Jiří Menzel, přestože je znám především jako úspěšný režisér, je po dlouhé roky i filmovým hercem, který se objevuje nejen v českých snímcích. Peter Simonischek patří k předním rakouským hercům. Věhlas mu přinesla především hlavní role ve filmu Toni Erdmann, za kterou získal ocenění nejlepší evropský herec roku 2016.

„Já si sám od sebe práci nehledám, protože jsem líný. A jsem i zhýčkaný, protože od svého prvního filmu jsem dělal jenom práci, kterou mi někdo nabídl. Zpočátku jsem byl tak mile-nemile překvapený, protože v Tlumočnickovi to byla opravdu velká role. Ale jakmile jsem si přečetl scénář, tak jsem byl moc rád, že to na mne takhle spadlo.“

Jiří Menzel

Vstup: 100 Kč / 90 Kč členové FK

DÁNSKÁ VÁLKA, OPAVA A ZAPOMENUTÍ PORTUGALŠTÍ ŽIDÉ

Autorské čtení a beseda s vrchním zemským rabínem Karolem Sidonem

Karol Sidon, hebrejským jménem Efraim ben Alexander, je vrchní zemský rabín a bývalý pražský rabín, dramatik, spisovatel, scenárista, náboženský myslitel, bývalý chartista a disident židovského původu. Vystudoval dramaturgii a scenáristiku na FAMU. Krátce pracoval v Českém rozhlase, byl dramaturgem Krátkého filmu ve studiu Jiřího Trnky, redaktorem Literárních listů a Listů. Do roku 1970 publikoval autobiograficky laděné knihy, které se staly kultovní pro tehdejší mladou generaci – Sen o mém otci a Sen o mně a scenáristicky spolupracoval s režisérem Jurajem Jakubiskem. Od roku 1970 pracoval jako ineditní autor manuálně a jako prodavač tisku, po podpisu Charty 77 byl propuštěn a následně byl zaměstnán jako topič. V roce 1983 byl nucen pod nátlakem StB emigrovat do Německa, kde v Heidelbergu studoval judaistiku, rabínská studia dokončil v Izraeli. Po sametové revoluci se rabimu Sidonovi podařilo v Praze obnovit židovskou ortodoxní komunitu. Na pomoc si zval mnoho mladých rabínských rodin z Izraele, aby v nich měli hlavně mladí lidé vzor. Ve své funkci se zasadil o založení Lauderových škol (po více než půl století byla otevřena v roce 1997 židovská základní škola, kterou pojmenoval Gur Arje a gymnázium Or Chadaš), stavbu mikve, zřízení Midraši Tiferet Uzi, Bejt Dinu či košer obchodu a certifikátu.

V celém svém díle medituje nad podstatou lidské existence a identity, snaží se pochopit člověka v jeho zranitelnosti, samotě a pomíjivosti, v jeho

metafyzických pochybách (Evangelium podle Josefa Flavia, Boží osten, Brány Mrazu a další).

Roku 2012 vydalo nakladatelství Federace židovských obcí v České republice Sefer s. r. o. jeho překlad Tóry pod názvem Pět knih Mojžíšových, čímž se zasloužil o intelektuální obnovu českého židovstva. Překlad je zajímavý hned z několika hledisek. Je to teprve druhý židovský překlad do češtiny, je dvojjazyčný (pravá strana hebrejsky, levá česky), vyvážen po pravé straně (jak je zvykem u hebrejských knih) a je přeložený více méně doslovně. To může zejména u jmen působit neznalým čtenářům potíže, na druhou stranu je to však velmi výhodné pro ty, kteří neumí hebrejsky, ale chtějí znát výslovnost daných jmen a pojmů (např. Abraham je přeložen jako Avraham, Izák jako Jicchak, či Rebeka jako Rivka). ▶

DÁNSKÁ VÁLKA, OPAVA A ZAPOMENUTÍ PORTUGALSTÍ ŽIDÉ

Karol Sidon přečte na úvod svého vystoupení kapitolu ze začátku rozepsaného románu Glückstadt, šťastné město. Roku 1625, v době, kdy Dánsko zvažuje vstup do evropské války na protihabsburské straně, přijíždí do Prahy emisar portugalských Židů, usazených od počátku století v Hamburku a nově i v dánském Glückstadtu, aby s knížetem Karlem von Lichtenstein dohodl podmínky pro založení obce „Hebrejských Portugalců“ v jeho opavsko-krnovském knížectví. Paradoxní na tom je, že kníže, místodržící habsburského císaře v Českém království, s nímž se don Alvaro de Nis sejde až ve Vídni, smlouvu podepsal, přestože mu sotva mohly uniknout dánské plány na dobytí Slezska a spojení armády Ernesta von Mansfeld se sedmihradským knížetem Bethlenem Gáborem s cílem obležení a obsazení Vídně. Otázku, zda s Mansfeldovým vojskem přitáhli do Opavy a Krnova také Židé z Glückstadtu a skutečně tam obec založili, zodpovídá autor kladně, přestože se dánské vojsko uchytilo ve Slezsku jenom na několik měsíců a po obci Hebreo-Portugalců zbyla jen výše uvedená smlouva. Při nerealizovaném pokusu o spojení s uherským vojskem se Mansfeldova armáda fakticky rozpadla na území dnešního západního Slovenska a autorova pozornost se pak už obrací k osudům Židů, kteří ji doprovázeli a přežili na Slovensku a na Moravě velkou mocenskou hru. Ve druhé části vystoupení seznámí pak opavské posluchače se zněním židovské dohody s opavským knížetem, uveřejněné v předválečné Ročence židů v ČSR a zodpoví položené otázky.

Vstup: volný

úterý 3. 4. / 17:00 / kostel sv. Václava

SLAVNOSTNÍ ZAHÁJENÍ FESTIVALU A VERNISÁŽE VÝSTAV

ŽIDÉ V DIASPOŘE

Jindřich Buxbaum

Výstavu uvede prof. Jindřich Štreit.

TÝDEN VE SVATÉ ZEMI

Veronica Evers, Roman Konečný

ŽIDOVSKÁ HALIČ NA HISTORICKÝCH FOTOGRAFIÍCH

Výstavu uvede doc. Jiří Siostrzonek.

DOPROVODNÝ KULTURNÍ PROGRAM

ALCHYMISTICKÁ DÍLNA A OŽIVENÍ GOLEMA

DĚTSKÝ PĚVECKÝ SBOR DOMINO

ZÁKLADNÍ UMĚLECKÁ ŠKOLA OPAVA

MODLITBA PRO ANNU FRANKOVOU

(výtvarně pohybové ztvárnění úryvků
z deníku Židovské dívky v podání žáků Markéty Janečkové)

SEFARSKÉ PÍSNĚ

Koncert kapely BraAgas

ŽIDÉ V DIASPOŘE

Toto praví Panovník Hospodin: „Ano, vzdálil jsem je mezi pronárody a rozptýlil po zemích; avšak v zemích, do nichž přišli, jsem se jim stal na ten krátký čas svatyní.“ (Ez 11:17)

Původně řecké slovo „diaspora“ znamená rozptýlení. K hromadnému odchodu Židů z jejich původní vlasti došlo po zničení druhého chrámu r. 70 př. n. l. a zejména po nezdařeném povstání Bar Kochby proti Římanům. Na území nynější České republiky se Židé usazovali přibližně od 10. století. Přes pohnutou historii evropských Židů, která nemá u jiných etnik obdobu, zůstává i po vzniku samostatného státu Izrael v r. 1948 jejich větší část stále v diaspoře. Většinou jsou zcela asimilovaní a hovoří jazykem země, ve které žijí. Spojuje je však víra jejich předků nebo alespoň vědomí o židovských kořenech.

Koexistence s většinovou společností měla vliv nejen na židovskou minoritu, ale i na majoritní společnost. Na našem území se toto tisícileté soužití projevilo nejen v oblasti ekonomické, ale i kulturní. Čeští spisovatelé Vojtěch Rakous, Karel Poláček, František Langer, Egon Hostovský, Ludvík Aškenazy, Arnošt Lustig, Ota Pavel a další byli Židé. K židovské Praze neodmyslitelně patří také německy píšící Franz Kafka, Max Brod nebo Egon Ervin Kisch. Některá slova, která běžně užíváme, jsou převzata z židovského žargonu: košer, macesy, mešuge, šábes, šoufl. Přesto jen malá část nežidovské populace má alespoň povrchní představu o zvycích a svátcích židovských spoluobčanů.

V České republice v současné době existuje 10 židovských obcí a celkový počet jejich členů nepřesahuje 4 000. Nežidovská veřejnost má proto jen

velmi omezenou možnost nahlédnout do židovských domácností, modliteben nebo synagog. Fotografie Jindřicha Buxbauma nám takové poznání umožňují. Zaznamenávají některé podstatné události, které život Židů od narození až do konce života poznamenávají: obřizku, oslavu šabatu, výuku náboženství, slavnost bar micva (přijetí chlapců mezi členy náboženské obce), svátky Purim a Chanuka, instalace nové tóry v brněnské synagoze, židovskou svatbu, Jahrzeit na židovském hřbitově v Mikulově, pohřeb. Genocidu evropských Židů ve 40. letech minulého století připomínají fotografie z Osvětimi i několik portrétů těch, kteří ji přežili.

Vzájemné poznávání rozdílných kultur a tradic je právě v dnešní době bytostně aktuální. Snad k tomu přispěje i letošní výstava fotografií Jindřicha Buxbauma.

Jindřich Buxbaum (nar. 1953) je členem Židovské obce v Olomouci. Častým tématem jeho fotografických reportáží je život Židů v diaspoře nejen u nás, ale i v zahraničí (Londýn, Kyjev). Fotografie opakovaně vystavoval na různých místech České republiky a znají je i návštěvníci holešovského festivalu.

Výstava je pořádána ve spolupráci s Židovskou obcí Olomouc.

TÝDEN VE SVATÉ ZEMI

Amatérští fotografové Veronica Evers a Roman Konečný se potkali před několika lety na workshopu známého českého fotografa Jana Šibíka v Budapešti. Kromě maďarské metropole zatím spolu fotografovali například v Praze, jordánském Ammánu, na palestinském území či v Izraeli. Při jejich podzemní cestě po Svaté zemi vznikla série fotografií, jejichž část je představena na této výstavě. Necelé dva týdny pobývali v Jeruzalémě, Betlémě, Jerichu či u Mrtvého moře a fotili běžný život této velmi zajímavé země.

VERONICA EVERS (32)

Pražská rodačka, která v současné době žije v Londýně, vystudovala diplomacii a politologii na University of London. Manažerka prestižního londýnského hotelu Four Seasons ráda cestuje, fotografuje, čte či chodí do divadla.

Její snímky můžete najít např. na www.instagram.com/veronica_evers.

ROMAN KONEČNÝ (39)

Opavský rodák žijící v nedalekém Háji ve Slezsku, vystudoval veřejnou a sociální politiku na Univerzitě Karlově v Praze. Rád fotografuje, cestuje, má rád knihy, psychologii, filozofii, nové technologie. Svůj profesní život zasvětil médiím a PR, v současné době pracuje na tiskovém oddělení opavského magistrátu.

Fotografie publikuje na www.instagram.com/rok79cz.

ŽIDOVSKÁ HALIČ NA HISTORICKÝCH FOTOGRAFIÍCH

„Každý z vás má mít dvě kapsy, aby mohl dle potřeby sáhnout do jedné nebo do druhé. V pravé ať leží slovo: ‚Kvůli mně byl stvořen svět‘, a v levé: ‚Jsem prach a popel‘.“

Rabbi Bunam

První Židé se na území dnešního Polska a Ukrajiny objevili už v 8. století a první písemná zmínka pochází z roku 1031. Historie židovského obyvatelstva Haliče začíná pogromy v Evropě. Polští panovníci poskytovali bohatým židovským rodinám záštitu a jejich příchod vítali. Kazimír III. židovské osídlení podporoval hlavně proto, že v něm viděl protiváhu k ekonomické síle německého obyvatelstva. Díky dálkovému obchodu židovští obchodníci získali převahu nad místními kupci a postarali se o rozvoj regionu. Základní tepnu tvořila města Krakov, Tarnov, Řešov, Přemyšl a Lvov. Židé postupně získali díky skupování a pronajímání pozemků takřka monopol na místní pivovary, šenky, vinopalny, mýta, cla, daně a polnosti. Do roku 1648 zažívá židovská kultura v této oblasti svůj největší rozkvět. Chasidismus spojený s Haličí klade důraz na spásu duše jednotlivce, jež musí předcházet spásu světa. Zdůrazňoval prvek radosti v uctívání Boha, nepohrdal světským životem, ve fyzickém uspokojení viděl cestu k uspokojení duchovnímu. Stavěl se proti púšťům a asketismu. Chasidismus spojil prvky kabaly s lidovými tradicemi a stal se posledním mystickým hnutím historie judaismu.

ŽIDOVSKÁ HALIČ NA HISTORICKÝCH FOTOGRAFIÍCH

Do roku 1918 byla Halič jednou z korunních zemí monarchie. Třicátá léta znamenala konec tohoto slibného vývoje i konec nadějí. Po roce 1935 posílil polský antisemitismus, znovu tu máme pogromy, protizidovská opatření, „árijský paragraf“, který zakazoval přijímat Židy mezi polské lékaře a novináře.

Příchod II. světové války znamenal konec historie haličského židovského obyvatelstva. To, že v Polsku zahynuly skoro 3 miliony Židů, je krutý fakt, který si musíme stále připomínat.

Vystavené fotografie anonymního amatérského fotografa jsou zapůjčeny ze sbírky opavského sběratele Rudolfa Dybowicze. Představují vzácné fragmenty života civilní společnosti v kruté každodennosti na Haliči ve válečném roce 1916.

Jiří Siostrzonek

Článek čerpá z textu Mileny Střítežské:
http://pvh.ff.cuni.cz/exkurze13/referaty/Stritezka_Zidovska-Halic.pdf

Výstava se koná ve spolupráci s Institutem tvůrčí fotografie
FPF Slezské univerzity v Opavě.

SEFARDSKÉ PÍSNĚ

— KONCERT KAPELY BRAAGAS

Kapela vystupuje ve složení:

Kateřina Göttlichová – zpěv, cistra, kytara, šalmaj, dudy
Karla Braunová – zpěv, flétny, šalimo, šalmaje, klarinet, dudy
Michala Hrbková – zpěv, housle, fidula, cistra
Michaela Krbcová – bubny a perkuse, zpěv
Jan Hrbek – zpěv, poloakustická basa, cistra

Kapela BraAgas interpretuje staré lidové písně ze Španělska, Katalánska, Okciténie, Skandinávie a Balkánu. Významnou část jejich repertoáru tvoří sefardské písně. Tyto překrásné melodie španělských Židů jsou jedinečným odkazem této kultury.

Židovská komunita, která obývala Iberský poloostrov až do konce 15. století, ve své hudbě dokonale mísila hudební prvky kultur, které tento poloostrov společně obývaly – židovské, křesťanské i muslimské. Po vyhnání Židů z Kastilie roku 1492 se Sefardité přesunuli do celého Středomoří – mimo jiné do Maroka, některých částí Otomanské říše (dnešního Turecka), také do Řecka a na Balkán. Tím dostaly sefardské písně další hudební rozměr obohacený například o liché rytmy, typické právě pro Turecko a Balkán.

BraAgas se ve svých úpravách sefardské hudby snaží využít právě této rozmanitosti. Zajímavý zvuk dodávají etnické a historické nástroje, k tanci vybízí temperamentní rytmika a nad tím vším se vznášejí čtyři skvělé ženské vokály, propletené v přesně takových harmoniích, o jaké si původ písniček říká.

Program Sefardských písní je dlouhý přibližně 60 minut a jde o písně v jazyce Ladino, většinou s milostně-lyrickým obsahem.

Vstup: volný

středa 4. 4. / 17:00 / Obecní dům (Sál purkmistrů)

PREMIÉRA NOVÉHO DOKUMENTÁRNÍHO FILMU VÁCLAVA HÁJKA

NA ÚTĚKU

— TRAGICKÝ OSUD RODINY

DAVIDA WEINSTEINA

Monumentální budovu prvorepublikového obchodního domu Breda & Weinstein znají v Opavě a okolí snad všichni. O osobě židovského velkoobchodníka Davida Weinstein, který nechal tuto architektonickou perlu vystavět, se toho však ví velmi málo, což je vzhledem k významu této osobnosti v rámci prvorepublikového společenského a hospodářského života velká škoda. Do osudu Weinsteinovy rodiny zasáhla zcela zásadním způsobem nacistická rasová ideologie a druhá světová válka. Dokumentární film Václava Hájka pojednává o tragickém osudu rodiny, která před válkou náležela k podnikatelské elitě s nadregionálním přesahem, a dokládá, jak následné dějinné zvraty způsobené lidskou nenávistí dokázaly do země zadupat velkolepá díla a sny, ale i prosté životy těchto lidí, kteří zde původně s námi společně žili a tvořili. Při pátrání po osudech jednotlivých rodinných příslušníků natáčel autor filmu i v Izraeli a zejména pak v Norsku, kam se při útěku před nacisty uchýlil syn Davida Weinstein, Robert.

Dokumentární film byl realizován
za finanční podpory OC Breda & Weinstein.

Vstup: volný

Breda
& WEINSTEIN

VERNISÁŽ VÝSTAVY

NA ÚTĚKU — PO STOPÁCH SLÁVY A ZMARU RODINY DAVIDA WEINSTEINA

Výstava navazuje na dokumentární film o tragickém osudu rodiny Davida Weinsteina a příběh dále rozvíjí a doplňuje.

Jádrum výstavy je unikátní kolekce doposud nepublikovaných fotografií z pozůstalosti Weinsteinova syna Roberta, které se podařilo objevit v Norsku. Tyto zachycují soukromý, společenský a pracovní život Weinsteinovy rodiny a nabízí tak detailní pohled do života lidí reprezentujících podnikatelskou elitu předválečné Opavy. Jedná se o unikátní sondu doplňující poznatky z oblasti volnočasových aktivit obdobně postavených rodin v širokém geografickém měřítku. Tuto kolekci můžeme jen těžko s něčím podobným v Opavě srovnávat. Fotografie odhalují nejen život jedné rodiny na špičce společenského žebříčku v Opavě v letech 1914–1938, ale odkrývají řadu dalších informací a souvislostí jako např. společenské kontakty rodiny a jejich kulturní aktivity v rámci města a jeho nejbližšího okolí.

Výstava nabídne rovněž trojrozměrné exponáty. Mnohé z nich jsou součástí původního vybavení obchodního domu Breda & Weinstein v Opavě. Připomenuty budou tragické dopady nacistického teroru a postupy při likvidaci velké části předválečných společenských elit našeho regionu v důsledku rasové perzekuce, které vedly i k fatálním zvratům v životech hlavních aktérů tohoto příběhu.

Autor výstavy Václav Hájek se pátrání po osudech rodiny Weinstein věnuje už téměř tři roky. Za tuto dobu shromáždil řadu poznatků a především množství archivního materiálu. Do realizačního týmu, který na projektu pracoval, získal badatelské nadšence na norské i české straně. Klíčová byla spolupráce s Therese Alvik a Miluší Juříčkovou, které se dlouhodobě zabývají osudem židovských uprchlíků v Norsku.

Hostem slavnostní premiéry filmu a vernisáže bude také Dorit Karelitz z Izraele, která je pokrevní příbuznou Davida Weinsteina.

Autorem filmu i konceptu výstavy je Václav Hájek (Národní památkový ústav / Jarhead studio), dalšími významnými spolupracovníky pak jsou spisovatelka Therese Alvik z Norska, Miluše Juříčková (Masarykova univerzita v Brně), Kateřina Pelcová (Opavská kulturní organizace), historik František Švábenický, Jan Dvořák (Ústav pro studium totalitních režimů) a další.

Partnery, kteří poskytli finanční podporu, jsou pak statutární město Opava, Opavská kulturní organizace, HL-Sentret/Center for Studies of Holocaust and Religious Minorities Oslo (za které se zahájení zúčastní Eva Maria Mork) a Národní památkový ústav Ostrava.

K výstavě jsou připraveny animační programy pro žáky a studenty základních a středních škol. **Bližší informace** / Mgr. Simona Juchelková (+420 734 527 115, simona.juchelkova@oko-opava.cz).

Po dobu konání výstavy bude její součástí promítání filmu *Na útěku – tragický osud rodiny Davida Weinsteina* (cca 50 minut), film začne vždy v každou celou hodinu.

Vstup: vernisáž zdarma / výstava následně: děti, studenti, senioři a ZTP 20 Kč / základní 40 Kč / rodinné 90 Kč

PO STOPÁCH ČESKOSLOVENSKÝCH ŽIDOVSKÝCH UPRCHLÍKŮ V NORSKU

Přednáška norské spisovatelky a lektorky Therese Alvik
(do češtiny tlumočí Miluše Juříčková, Masarykova univerzita)

V době, kdy českým Židům začalo jít v jejich domovině o život, nalezla malá skupina uprchlíků, kteří se soustředili kolem opavských rodáků Nory Lustigové a Roberta Weinsteina, bezpečí a útočiště v Norsku. Řada z nich se do Norska dostala prostřednictvím tzv. Nansenovy pomoci.

Kdo byli ti, kteří pomáhali? Co se všechno odehrávalo po příjezdu uprchlíků do Norska?

Therese Alvik ve své přednášce popisuje příběhy o nejistotě, zoufalství, ale také silných přátelstvích a lidské souměřitelnosti. K zobrazení dramatických osudů používá dobové fotografie a dokumenty, ale i informace vycházející z výpovědi pamětníků, dopisů a četných archivních dokumentů.

Therese Alvik je lektorkou norštiny a spisovatelkou. V posledních letech sbírá a uveřejňuje dokumentaci o osudech židovské komunity v Norsku. V roce 2013 vydala knihu o rodě Steinfeldů, kteří žili v jejím rodném městě Ålesundu. V posledních letech se ve spolupráci s kolegy odborníky v České republice zabývá osudy československých občanů v Norsku.

Vstup: volný

KUCHYNĚ FRANCOUZSKÝCH ŽIDŮ SE ZAMĚŘENÍM NA ALSASKO — MICHAL HUGO HROMAS

Přednáška s ochutnávkou tradiční židovské kuchyně, ukázkami přípravy jídel a degustace košer vín.

Od 16:00 budete mít možnost v zahradě kostela sv. Václava (vstup z Mnišské) nahlédnout „pod pokličku“ kuchaři Michalu Hugo Hromasovi, který zde bude po celý den na otevřeném ohni připravovat večerní menu. K tomu si budete moci dát sklenku výborného vína z Vinařství Krásná hora, zjistit zajímavosti o židovské kuchyni a strávit tak příjemně čas před samotnou ochutnávkou. Ta bude probíhat od 18:00 v Moravské kapli. Počet míst je omezen pro 40 osob.

KUCHYŇĚ FRANCOUZSKÝCH ŽIDŮ SE ZAMĚŘENÍM NA ALSASKO – MICHAL HUGO HROMAS

MICHAL HROMAS

Začínal jako food blogger. Na rozdíl od většiny ostatních byl však v té době také profesionálním kuchařem.

Zaměřuje se zejména na etnickou kuchyni a oblasti, kde dochází k prolínání různých kultur, od Balkánu přes Střední východ, Maroko, zajímá se o arabskou i židovskou kuchyni a další.

Díky tomu, že jeho dědeček a maminka pracovali na indické ambasádě, měl od dětství značně odlišné představy o tom, co je to „normální“ jídlo. Vaří pod širým nebem a všude tam, kde ho pustí s otevřeným ohněm a tlakovou lahví.

Od roku 2000 pracoval jako kuchař v několika restauracích – Hotel Hoffmann v Kladně, Česká správa letišť, vařil v Domě vína U Závoje a v Plzeňské restauraci Obecního domu v Praze. Od roku 2005 nastupuje

MENU	
PŘEDKRMY	Sekaná játra s vejcem Byliny s uzeným pstruhem Rillettes z kachny Barches (sváteční pletený chléb)
HLAVNÍ CHOD	Chulent s kachním konfitem a klobáskou
DEZERT	Tarte tatin
DEGUSTACE KOŠER VÍNA	České vinařství Chrámece

na post šéfkuchaře dnes již zaniklého Dahab Mezze restaurantu. Na podzim téhož roku nastupuje v restauraci Aromi na Vinohradech, následně se stává prvním managerem v první Riccardově La Bottega. V roce 2007 odjíždí se štábem Václava Marhoulu na tuniskou Saharu na natáčení filmu Tobruk jako kuchař. Po návratu zahajuje kurzy vaření levantské a judeo arabské kuchyně pod názvem „Rozinky a mandle“.

Svoje zkušenosti zúročuje při tvorbě gastro konceptů a spolupráci na jejich realizaci (Avia cafe Brno koncept restaurace, menu tapas baru a restaurace Como v Praze, City Cafe Cosmopolit, kuchyně kavárny Biozahrada, restaurace Podolka Horní paluba, koncept restaurace klubu Cross v Holešovicích, Mamacoffee koncept košer pekárna a výroba hummusu, koncept a realizace Street Food Festivalu atd.).

Vstup: 500 Kč (v ceně je šestichodové menu a degustace vzorků vína)

Pouze pro 40 osob!

Prodej vstupenek v Turistickém informačním centru
(Horní náměstí 67, Opava).

MARC CHAGALL

— MALÍŘSTVÍ JAKO POEZIE

Pořad Jiřího Siostrzonka o geniálním židovském umělci a koncert klezmerové kapely SIMCHA

„Tím podstatným je umění, malířství, to malířství, které je docela jiné, než jaké dělají všichni ostatní. Ale jaké? Dá mi Bůh či někdo jiný sílu, abych mohl obrazům vdechnout svůj dech, dech modlitby a smutku, modlitby za vykoupení a znovuzrození?“

Dílo i život Marca Chagalla bylo ovlivněno jednak dětskými, ale také židovsko-ruskými mytickými a náboženskými představami. Inspiroval se každodenností, tradicemi a folklórem běloruského lidu. Jeho dílo patří k dominantám moderního umění. V Paříži před první světovou válkou byl členem avantgardních uměleckých hnutí, ale jeho styl se však těmto směrům vždy vymykal, a tak po celý život zůstal výtvarným solitérem. Jeho obrazy překypují autentickými vzpomínkami na dětství. Chagall sám sebe stylizoval do role pozorovatele, který se dívá na svět skrz okno z barevného skla.

V pořadu se pokusíme naladit na křehký svět židovského umělce Marca Chagalla, dotknout se jeho poetických obrazů za doprovodu sugestivní hudby klezmer world kapely SIMCHA.

Jiří Siostrzonek

„SIMCHA znamená v hebrejštině radost. Hrajeme tradiční židovskou hudbu netradičním způsobem,“
vedla Krystyna Przychoda.

Skupina vznikla na podzim roku 2007 v Ostravě. Kapela se věnuje interpretaci tradiční i moderní klezmerové hudby v hebrejštině a jazyce jidiš. Za dobu svého působení se zúčastnila řady významných domácích hudebních festivalů a kulturních akcí a často vystupuje také v médiích.

I když kapela neexistuje dlouho, povedlo se jí zúčastnit se významných akcí. Členové pocházejí z různých koutů České republiky – od Návsi přes Třinec, Český Těšín až po Frýdek-Místek. Polovina členů kapely začínala ve známém vokálním souboru Adash, který působil při Ostravské univerzitě a zabýval se interpretací židovských písní. Ceremonie debutového alba Simchy v roce 2010 se ujal teolog, znalec židovství doc. ThDr. Tomáš Novotný.

Kapela vystupuje ve složení:

Gabriela Myslikovjanová – zpěv
Jaroslav Podžorský – housle
Krystyna Bezecey Przychoda – viola

Lenka Jurečková – flétna
Tereza Pobucká – akordeon
Jindřich Schwarz – kontrabas

Vstup: děti, studenti, senioři a ZTP 50 Kč / 80 Kč

pondělí 9. 4. / 18:00 / kino Mír

ŠUMAŘ NA STŘEŠE

Třemi Oscary oceněný muzikál, v němž se snoubí láska a štěstí s tragédií i bolestí židovské komunity na Ukrajině

USA / 1971 / 181 min.

Režie / Norman Jewison

Předloha / Šolom Alejchem (povídka)

Scénář / Joseph Stein (scénář, divadelní hra)

Kamera / Oswald Morris

Hudba / John Williams, Jerry Bock

Hrají / Chaim Topol, Norma Crane, Leonard Frey, Molly Picon, Paul Mann, Paul Michael Glaser, Michele Marsh, Neva Small, Ray Lovelock, Aharon Ipalé, Roger Lloyd-Pack, Vladimír Medar, Howard Goorney, Rosalind Harris atd.

Za renomovaným režisérem Normanem Jewisonem už stojí pěkná řádka titulů a mnohé jeho snímky, mezi které patří například Rollerball a filmová verze muzikálu Jesus Christ Superstar, si podmanily diváky po celém světě. Jedním z nich je i přepracování klasického, nejdéle hraného broadwayského muzikálu Šumař na střeše.

Děj se odehrává v mikrosvětě židovské komunity v malém ukrajinském městečku na počátku 20. století, kde žije chudý mlékař Tovje, obdařený pěti dcerami na vdávání a jednou velmi ráznou manželkou. Zatímco on lpí na tradicích a pevných zvycích, jeho dcerky si chtějí více užívat života a poznávat svět. Ze vzájemných třenic vychází spousta humorných scén ze života, jež dávají tomuto dílu velmi milý a hřejivý lidský rozměr. Film vypráví příběh o štěstí, lásce, tradicích, schopnosti a bolesti spojené s „porušováním“ léta zažitých zvyklostí a v neposlední řadě o paralelně se

odehrávajících tragických událostech, které zasáhly židovské obyvatelstvo napříč celou Evropou.

Film získal tři Oscary, dva Zlaté glóby a mnoho dalších cen.

Vstup: děti, studenti, senioři, ZTP a členové FK 60 Kč / 80 Kč

PO STOPÁCH HRDINŮ

Beseda s Fedorem Gálem a Radkem Hejretem o legendárním útěku vězňů Vrby a Wetzlera z Osvětimi a tradičním pochodu na jejich památku

Od roku 2014 již více než dvě stovky účastníků z Česka, Slovenska, Polska, Maďarska, Velké Británie, USA, Kanady a Izraele absolvovaly pochody z Osvětimi do Žiliny po trase dlouhé přibližně 140 km. Trasa těchto pochodů nebyla vybrána nikterak náhodně, jedná se o cestu, která se snaží kopírovat útěk dvou mladých slovenských Židů Alfréda Wetzlera a Rudolfa Vrby, jimž se podařilo v dubnu roku 1944 utéct z koncentračního vyhlazovacího tábora Auschwitz II – Birkenau.

Čin těchto dvou mladých židovských vězňů byl naprosto výjimečný, protože se jim podařilo nejen uprchnout z nejlépe hlídané nacistické továrny na smrt, ale hlavně přinést světu pravdivé svědectví o tom, co se ve skutečnosti děje s židovskými transporty „na východ“. Jejich motivem nebyla osobní svoboda, utekli z předpekli plynových komor proto, aby podali zprávu, aby varovali, burcovali a volali o pomoc. Varovali židovské spolubratry v Maďarsku, kteří dosud žili a o vyražďovací mašinérii neměli nejmenší tušení. Burcovali světové veřejné mínění, které prostě nechtělo uvěřit tomu, že by nacisté mohli být až tak krutí. A volali o pomoc – směrem k západním spojencům, směrem k církvi, směrem ke svobodnému světu. Jejich nanejvýš odvážný čin se jim podařil. Po strastiplné cestě, několik dní bez jídla, v neustálém ohrožení gestapem a kolaboranty, utíkající před střelami německé hlídky, po pás ve sněhu, díky nezištné pomoci několika vesnických rodin z Polska i Slovenska se dostali do cíle své cesty – do Žiliny, aby tam v relativním bezpečí sklepních prostor židovského starobince sepsali svoji podrobnou Zprávu o tom, co sami viděli a čeho byli v Osvětimi a Birkenau svědky.

Smutnou skutečností je fakt, že ani jejich čin další deportace židovských obyvatel nezastavil.

Ale Vrbova a Wetzlerova Zpráva se na veřejnost přeci jen dostala a vytrvalý nátlak spojenců, západních médií i osobní dopis papeže Pia XII. maďarskému admirálovi Horthymu znamenal v konečném součtu záchranu zhruba 150 tisíc lidských životů!

Nikomu jinému v historii holocaustu se nepodařilo zachránit tolik lidí – právě tedy můžeme Alfréda Wetzlera a Rudolfa Vrby nazývat HRDINŮ.

Nositelem myšlenky založit tradici pochodů po přibližné trase útěku Vrby a Wetzlera je Fedor Gál, organizátorem celé akce česká pobočka Mezinárodního křesťanského velvyslanectví Jeruzalém (ICEJ ČR).

Radek Hejret

Vstup: volný

KANADA

LENKA LICHTENBERG TRIO

Cesta za židovskou písní (jidiš a hebrejské písně autorské i tradiční)

Sestava:

Lenka Lichtenberg – zpěv, klavír, Live Looping

Tomas Reindl – perkuse, tabla, didjeridu

David Dorůžka – kytara

Robert Fischmann – dechové nástroje, zpěv

Lenka Hartlová byla jednou z dětských hvězdiček divadla Semafor, drobná blondýnka, která v 60. letech nazpívala s Jiřím Suchým duet „Na louce zpívají drozdi“ (k písničce natočili i televizní klip spolu s Karlem Gottem a Evou Pilarovou). Ve svých devíti letech začala pravidelně vystupovat v semafořském představení Benefice. S Jiřím Suchým pak nazpívala řadu dalších duetů.

Později vystudovala konzervatoř, emigrovala do Dánska a následně do Kanady. Vystudovala University of British Columbia a York University. V zahraničí se také vdala a přijala jméno manžela – Lichtenberg.

Hlavním hudební žánrem se pro Lenku stala židovská hudba. Rodina její matky skoro celá zahynula během holocaustu. Po návštěvě Izraele se Lenka rozhodla vrátit ke kořenům.

„Něco ve vzduchu mne okamžitě chytlo za srdce. Měla jsem neuvěřitelně silné pocity, že tu zemi znám a že tam patřím. Na hoře Masada jsem se rozhodla obrátit svůj život vzhůru nohama.“

Věnovala se hlavně jidiš písním, potažmo jidiš kultuře a jazyku. Sbírala polozapomenuté písně, upravovala je. Seznámila se s básníkem Simchou

Simchowitchem (přežil holocaust v Polsku) a zhudebnila řadu jeho básní. V poslední době se rozhodla věnovat také liturgické hudbě. Koncertuje po celém světě, vydává desky a tradiční židovskou hudbu jidiš a synagogální zpěvy, vyhrazené dříve pouze mužskému hlasu, interpretuje ve svěžím rytmu world music. Vystudovala kurz pro kantory – zpěváky liturgické synagogální hudby, začala pravidelně zpívat při bohoslužbách rekonstruktivní židovské komunity Darchei Noam v Torontu a dokonce psát vlastní liturgické hebrejské skladby. Vrací se pravidelně do Česka, jejím krásným darem opuštěným synagogám je CD liturgických písní Songs for the Breathing Walls. Každá z nich byla natočena v jiné synagoze.

Vstup: děti, studenti, senioři a ZTP 50 Kč / 100 Kč

AUTORSKÝ VEČER

ANNY OLGY MARKOWITZ

Laskavé vystoupení nevidomé pěvkyně a básničky židovského původu z Moravské Ostravy

Moderuje Radek Hejret z Mezinárodního křesťanského velvyslanectví Jeruzalém

Anna Olga Markowitz se narodila roku 1949 v Moravské Ostravě. Vystudovala konzervatoř v Ostravě a AMU v Praze v oborech klavír a sólový zpěv. Ve třiceti letech se po úplné ztrátě zraku rozhodla pro dráhu koncertní pěvkyně a na dvacet let se zařadila mezi významné osobnosti české klasické koncertní scény. Nahrála pět profilových kompletů písní romantické epochy, jež se stala její interpretační doménou, a současně se věnovala také hudební pedagogice. V hudebním světě působila pod jménem Olga Štěpánová až do roku 2015.

V literární oblasti se nejprve profilovala jako básnička. Její verše daly podnět ke vzniku několika písňových cyklů, které se staly součástí jejích koncertů. V roce 1996 pak vyšel knižně výbor ze sbírky „Než spadnou jeřabiny“. Tyto verše se staly poetickou osnovou pro její první román, který vyšel již pod autorským jménem Anna Markowitz. Román „Poslední závoj ne, Salomé!“ vyšel v roce 2006. V povídkovém souboru „Místo, které zvoní aneb Mánek a jiné povídky“ (2006) se autorka v křehké próze vyznává z potřeby zpracovat hlouběji útržky reminiscencí raného dětství i nedávné minulosti.

Vstup: volný

sobota 14. 4. / 18.00 / kostel sv. Václava

HRAJE STUDIO MARTA DIVADELNÍ FAKULTY JAMU

KOMEDIE O UMUČENÍ A SLAVNÉM VZKŘÍŠENÍ PÁNA NAŠEHO A SPASITELE JEŽÍŠE KRISTA

Scénická variace podkrkonošských sousedských pašijových her 18. a 19. století

Režie / Ivo Krobot

Dramaturgie / Lukáš Rieger

Scénografie / Rostislav Pospíšil

Pohybová spolupráce / Ladislava Košíková a David Strnad

Hudební nastudování / Petr Svozílek

Hudba / Zdeněk Kluka

Světlo / Vojta Matulík

Zvuk / Petra Göbelová, Václav Zemánek

Produkce / Viktoria Kallayová, Júlia Pecková

Nechme se v dnešní uspěchané a podezíravé době alespoň na několik okamžiků okouzlit a inspirovat upřímností a prostotou podhorských sedláků vyprávějících svou vlastní optikou jeden z nejdůležitějších příběhů naší civilizace.

„Pro rozjímání jednoho každého a pobožného křesťana, co a jak mnoho pro nás podstoupil a vystál a svou krev za nás vylil, aby nás tudy od zatracení vysvobodil. Tak nám tady příklad zanechal, abychme tady zde

na světě všecko mile a rádi přeterpěli a potom za ním se do nebe dostali a s ním se radovali.“

„Krobot s Riegrem se prohráblí horou materiálu: Kopeckým, Tonou i nově objevenými textovými podklady. Vzali téma za své, strhli k jeho realizaci studenty obojího pohlaví i s jejich pomocníky z druhého ročníku, a výsledek je znamenitá, plnokrevná inscenace... Všechny herečky a herci na scéně přesně tlumočí insitnost lidového výkladu novozákonního příběhu o vykoupení, ale pochopili, s jakou vážností se ta v podstatě velká poezie každoročně vracela do kostelů i na prostranství před nimi.“

Jiří P. Kříž

Vstup: děti, studenti, senioři a ZTP 60 Kč / 100 Kč

TROMBENIK

Nespoutaný večírek s pražskou klezmerovou kapelou a afterparty s DJ Tučňákem (ethno a balkan music)

Pánové z Trombeniku se nechali zmámit klezmerovou hudbou v roce 2001. Každý z nich přišel z kapely provozující žánr zcela odlišný. Pod maskou Trombeniku se tak skrývá rocker, folklorista, středověký trubadúr, alternativní polykač střídajících se různých taktů, folkař, funkyman i ethnovlnář.

Jejich barevná hudební minulost určuje styl a směr, jímž kapela kráčí. Klezmerové melodie (písně židovských hudebníků z východní Evropy a z Ameriky) z 19. a 20. století jsou jim základem. A ty sytí hoši jazzem, balkánským duchem, cikánskou nespoutaností, latinskoamerickým rytmem, zastřešují ethnoklenbou a nabíjejí rockovou municí.

Jako klezmeři se představili posluchačům v Praze, na Moravě i v zahraničí. Rozpínají se na velkých pódiiích festivalů a sálů, smršťují na menších klubových hudebních scénách. Stávají se bodem programů s vážnou hudbou a jindy zcela nevázaně vyhrávají do tance na svatbách a plesech. A konečně čas od času koketují s múzami na divadle.

Charakteristický zvuk kapele dodává pětice nástrojů: klarinet, housle, bendžo, kontrabas a bicí. Zpívá se v angličtině přistěhovalců z Evropy a v jidiš.

neděle 15. 4. / 17:00 / Krnovská synagoga

ŽIDOVSKÁ HUDBA A KLEZMER PRO VIOLONCELLO

DOMINIKA WEISS HOŠKOVÁ – VIOLONCELLO
JIŘÍ HOŠEK – VIOLONCELLO, VARHANY

PROGRAM:

ERNST BLOCH (1880–1959)

From Jewish Live (Suita)
Modlitba
Prosba
Židovská píseň

JIŘÍ HOŠEK

Židovské melodie
v úpravě pro dvě violoncella
/1. část z cyklu – výběr/

FELIX MENDELSSOHN-BARTHOLDY (1809–1847)

Píseň beze slov D dur op. 109

JIŘÍ HOŠEK

Židovské melodie
v úpravě pro dvě violoncella
/2. část z cyklu – výběr/

MAX CHRISTIAN FRIEDRICH BRUCH (1838–1920)

Kol Nidrei
Adagio pro violoncello a varhany op 47

DAVID POPPER (1843–1913)

Suita for two Cellos op. 16
Largo espressivo – Marcia. Finale

DOMINIKA WEISS HOŠKOVÁ

Dominika Weiss Hošková začala hrát na violoncello ve čtyřech letech. Po studiích na Pražské konzervatoři (prof. V. Jírovec, prof. V. Kočí) a soukromých lekcích u prof. Miloše Sádla pokračovala na Akademii múzických umění v Praze, kde absolvovala magisterské studium ve třídě svého otce doc. Jiřího Hoška. Studovala také v Izraeli na Jerusalem Academy of Music and Dance (prof. Zvi Plessner – violoncello, prof. Avi Abramovic – komorní hudba). Její aktivity byly oceněny v červnu 2010 udělením Stříbrné medaile Senátu Parlamentu ČR za šíření dobrého jména a tradic České republiky ve Státě Izrael. Dominika Hošková se stala nejmladší českou účastnicí Mezinárodní hudební soutěže Pražského jara 2000. Nadace Český hudební fond ji ocenila udělením stipendia pro nejúspěšnější studenty a v roce 2006 ji nominovala na Prémiovou listinu ČHF pro nejlepší mladé interprety. Získala absolutní vítězství ve všeoborové smyčcové soutěži „The competition in memory of David Gritz“ v Izraeli a 1. cenu v „The Rose Choron Chamber Music Competition“ v roce 2009. Absolvovala mistrovské kurzy u Csaby Onczay, Jeana-Marie Gamarda, Dudu Selly, Zvi Plessera, Hilela Zoriho nebo Itzhaka Perlmana. Koncertuje s předními českými a izraelskými orchestry, vystupuje na sólových recitálech.

JIŘÍ HOŠEK

Jiří Hošek je pokládán za jednu z nejvýraznějších postav interpretačního umění současnosti. Hru na violoncello studoval u prof. Pravoslava Sádla na Konzervatoři v Praze (1970–1975) a prof. Miloše Sádla na Hudební fakultě AMU, kterou absolvoval s vyznamenáním roku 1980. Své umění pak zdokonaloval ještě u prof. Bernarda Michelina při stáži na pařížské konzervatoři a letní akademii v Nice (1981). Jako stipendistu Českého hudebního fondu jej vedli Alexandr Večtomov a Josef

Chuchro, absolvoval i Bartókův seminář v Szombathely u prof. Lászlo Mezö. Zúčastnil se 10 mezinárodních soutěží, v nichž byl oceněn mj. jako finalista Casalovy soutěže v Budapešti, diplomy Bachovy soutěže v Lipsku a dvou Čajkovského soutěží v Moskvě 1978 a 1982. Od studentských let pravidelně koncertuje doma i v řadě evropských zemí, nahrává pro rozhlas i na trvalé nosiče zvuku. Má velmi bohatý

repertoár od hudby barokní až po dnešek a je obecně mnohostranným hudebníkem: byl koncertním mistrem Symfonického orchestru Českého rozhlasu (1991–1996), hrál i ve filmových rolích (režie V. Olmer), komponoval scénickou hudbu pro Divadlo Na Fidlovačce, vyvíjí bohaté aktivity i v žánrech populární hudby. Je docentem Hudební fakulty AMU v Praze, kde pedagogicky působí od roku 1994.

KONCERT PROBÍHÁ VE SPOLUPRÁCI SE SPOLKEM KRNOVSKÁ SYNAGOGA.

Synagoga v Krnově byla vystavěna v letech 1870–1871 na místě bývalých městských hradeb podle již existující budovy synagogy v Bzenci na Moravě, která se však nedochovala. V interiéru „Templu“, jak se

synagoze v reformovaném pojetí říkalo, převládají prvky tzv. maurského či sefardského stylu. V roce 1898 byla synagoga vybavena varhanami od místní firmy bratří Riegerů. Krnovská synagoga jako jedna z mála synagog v pohraničí zůstala uchráněna před vypálením během tzv. Říšského pogromu v listopadu 1938. Těsně před tím byla se souhlasem již nacistického vedení města adaptována na tržnici – vypálena pak byla obřadní síň na židovském hřbitově. Po válce sloužila budova jako sklad a od roku 1960 jako pobočka okresního archivu až do povodně v roce 1997. V současnosti objekt vlastní Federace židovských obcí v ČR, ke kulturním a vzdělávacím pořadům pro veřejnost budovou dlouhodobě využívá spolek Krnovská synagoga, který byl založen jako občanské sdružení v roce 1999. Synagoga byla kompletně opravena do své původní podoby v rámci projektu „10 hvězd“, Revitalizace židovských památek v České republice, a to včetně např. barev interiérů a exteriérů a repliky svatostánku na Tóru. Součástí projektu je ve všech deseti opravených objektech po celé republice stálá tematická expozice, v případě Krnova, zvaného dříve Slezský Manchester, byla zvolena výstava o židovských průmyslnících, podnikatelích a vynálezcích z regionu Slezska a severní Moravy. V průběhu roku mohou návštěvníci téměř vždy zhlédnout ještě další časově omezenou výstavu. V Krnově se ale postupně naplňuje ještě jeden význam termínu revitalizace – v rámci mezinárodního projektu se společně s Židovskou obcí v Ostravě a polskou progresivní židovskou komunitou Beit Krakow za podpory holandského Jewish Humanitarian Fund podařilo obnovit v synagoze opět bohoslužbu a setkávání během tradičních židovských svátků.

Vstup: děti, studenti, senioři a ZTP 50 Kč / 100 Kč

RESTAURACE NA RYBNÍČKU
WWW.KDNARYBNICKU.CZ

ŽIDOVSKÉ MENU V RESTAURACI NA RYBNÍČKU

Vážení příznivci Dalších břehů, srdečně vás zveme na polední menu inspirovaná židovskou kuchyní. Každý den po celý tento týden pro vás připravíme některou z tradičních specialit. Těšit se můžete na izraelskou šakšuku, gefilte fish, bramborové blincesy a další. Po celý víkend pak budeme podávat slavnostní menu – sváteční slepičí polévku goldene joich a šoulet s husí pečínkou. Tak neváhejte a přijďte ochutnat nové chutě, těšíme se na vás.

Podrobné informace najdete na našem webu www.kdnarybnicku.cz.

Restaurace Na Rybníčku / Na Rybníčku 43, Opava
Telefon: +420 777 626 888 / Email: kdnarybnicku@seznam.cz

BRUNDIBÁR — OPERA ZA ZDMI GHETTA

Film a beseda s malířkou a spisovatelkou Helgou Hoškovou-Weissovou, která se jakožto „tereziňské dítě“ věnuje ve své tvorbě tématu holocaustu

Česko / 2005 / 58 min.
Režie / Aleš Koudela
Kamera / Petr Kožušník
Hudba / Hans Krása
Producent / Marek Dohnal

Na konci 30. let si většina židovských dětí v tehdejším Československu představovala budoucí život úplně jinak. Pak přišla okupace a s ní deportace do koncentračních táborů. Řada židovských dětí se dostala na počátku války do tereziňského ghetta. V těžkých podmínkách nacistického lágru pro méněcennou rasu se několik málo z nich zapojilo do nastudování dětské opery Brundibár.

Příběhy jednotlivých aktérů představení i diváků zaznamenává dokument režiséra Aleše Koudely. Ve vzpomínkách pamětníků, kteří se na realizaci vystoupení podíleli a přežili následné další transporty smrti, tak ožívá svědectví o době nenávisti i utrpení, které nesmí zůstat zapomenuto, ale i o nezlomné vůli těch, kteří navzdory beznadějně situaci nepřestali věřit.

Dokument odvysílala i řada zahraničních televizí a České televizi Ostrava patří poděkování za možnost veřejné projekce v rámci letošního festivalu Další břehy.

Besedy se za Českou televizi Ostrava zúčastní režisér Aleš Koudela, producent Marek Dohnal, kameraman Petr Kožušník. Součástí pořadu bude také výstava tereziňských kreseb Helgy Hoškové-Weissové s názvem „Maluj, co vidíš“.

HELGA HOŠKOVÁ-WEISSOVÁ

Helga Hošková-Weissová, Dr.h.c. (1929) je česká akademická malířka, která se ve své tvorbě výrazně věnuje tématu holocaustu, který sama jakožto terezínské dítě na vlastní kůži zažila.

V době, kdy si většina z nás hrála na hřišti, byla Helga Hošková-Weissová transportována do koncentračního tábora v Terezíně a o tři roky později dokonce do pověstné Osvětimi. To jí bylo patnáct let. Helga Weissová přežila, vystudovala a stala se akademickou malířkou, jejíž tvorba slaví dodnes úspěchy a je poznamenána zkušeností holocaustu. „Maluj, co vidíš“, vzkázal Helze v židovském ghettu její otec, a tak se z malé dívky stala ve zlomku okamžiku realistická malířka dokumentující život za zdmi Terezína. Kromě jejích obrazů, které jsou pochopitelně dominantou její tvorby, vydala také svůj válečný deník (Helga Weissová – Deník 1938–1945), který si psala do školního sešitu jako mladá dívka. Svou autentičností a čistotou dětského pohledu získává dílo nesmírnou sílu a je svou hodnotou srovnatelné s legendárním deníkem Anny Frankové. Deník, který byl přeložen do 15 jazyků, vyšel v Čechách před pár lety poprvé a je dokonce doprovázen původními kresbami, na nichž můžeme obdivovat rodící se malířský talent.

Po listopadu 1989 se Helga účastnila se svými kresbami a grafikou putovní výstavy v Bostonu, New Yorku, Houstonu a Berkeley. Vystavovala také v Rakousku, Itálii, Německu a mnohokrát v České republice. Rozsáhlou přehlídku jejích prací uspořádalo na podzim 1991 v Klausově synagoze také Židovské muzeum v Praze. Ve stejném roce vytvořila pamětní desku pro shromaždiště bývalého Radiotru v Holešovicích, která byla slavnostně odhalena 14. října 1991, v den padesátého výročí odjezdu

prvního pražského transportu do Lodže. Helga Hošková-Weissová vytvořila řadu neobyčejně hodnotných malířských a grafických souborů, které jsou vedle svých uměleckých kvalit svědectvím o jejím osudu a historických událostech, jichž se stala nedobrovolným účastníkem. Její díla byla reprodukována v mnoha zahraničních publikacích a několika dokumentárních filmech, o jejích dětských kresbách z Terezína byla vydána monografie a o jejím životě natočen dokument České televize „Maluj, dokud vidíš“. V roce 1993 byla její umělecká tvorba oceněna udělením čestného doktorátu na Massachusetts College of Art v Bostonu. Přes svůj věk se Helga Hošková-Weissová podílí návštěvami škol a rozhovory s mládeží doma i v zahraničí na výchově mladé generace k demokracii a toleranci. Jako výraz úcty za její celoživotní dílo byla Helze Hoškové-Weissové v roce 2009 udělena Medaile Josefa Hlávky a 28. října 2009 jí byla udělena prezidentem republiky medaile Za zásluhu.

MULTIMEDIÁLNÍ
TECHNIKY

Vstup: volný

SVĚT NARUBY (TAKZVANÝ RÁJ)

Divadelní představení z poezie Věry Weislitzové, manželky spisovatele Arnošta Lustiga, které je zároveň obrazem jejího osobního příběhu poznamenaného holocaustem

Scénář a režie / Olga Strusková

Dramaturgie / Eva Lustigová

Produkce / Blanka Vogelová

Účinkují / Nataša Burger, Josef Hervert a Kateryna Kolcová-Tlustá

Uvádí / MUZIKA JUDAİKA

Záštitu nad představením převzali Eva a Josef Lustigovi, Tomáš Töpfer, ředitel Divadla na Vinohradech, a B'nai B'rith Renaissance Praha.

Představení tvoří jak zmíněné verše, tak hudba, doplněná o filmové ukázky ze života v ghettu Terezín a z filmu Evy Lustigové „Tvoje slza, můj děšť“, dále fotografie z archivu rodiny V. Weislitzové, F. Cingra, B. Vogelové a kresby P. Koutského. Projekt dotváří scénická hudba skladatele Jaromíra Vogela.

Spojením všech těchto jevištních prvků je divákům vyprávěn příběh mladé ženy, předčasně vytržené z bezstarostného mládí do věku dospělosti a do světa smutku terezínského ghetta, takzvaně „světa naruby“.

Poezie Věry Weislitzové je stejně autentická jako noc a den, člověk a zvíře, slunce a měsíc.

Tečou v ní slzy a krev a jsou v ní verše, které – kdo se jich dotkne a nechá se dotknout jimi – nikdy nezapomene. Je to krása a pravda. Je to ozvěna války, která nikdy neutichne.

Zdeněk Urbánek v předmluvě knihy o V. Weislitzové napsal, že je autorkou novodobých Květů zla a že je stejně jako Baudelaire „...zmučena strašlivou ztrátou i zvrhlictvím údajných lidí. Jsou to podivuhodné květy nejděsivějšího zla, jaké se kdy jedné velké skupině lidstva podařilo ve světě prosadit.“

Představení bude uvedeno k 70. výročí vzniku státu Izrael, za jehož nezávislost Věra Weislitzová jako příslušnice izraelské armády (konkrétně židovské brigády, vycvičené na našem území) osobně bojovala.

Vstup: děti, studenti, senioři a ZTP 50 Kč / 100 Kč

HUDBA POD DAVIDOVOU HVĚZDOU

Přednáška skladatele Jaromíra Vogela o historii i současnosti židovské hudby, o hudebních nástrojích a tvorbě symfonických děl

Hudební skladatel Jaromír Vogel zkomponoval hudbu k řadě filmů, televizních inscenací, divadelních her, pohádek, melodramů a muzikálů, ale je i jediným autorem v České republice, který tvoří ve stylu židovské hudby. V posledních letech je jeho doménou vyšší hudební forma – symfonická svita. Je členem Asociace hudebních umělců a vědců (AHUV), člen SAI, B'nai B'rith Renaissance, Dilia, OSA, MUZIKA JUDAIKA. Za svou tvorbu byl vyznamenán Diplomem Franze Kafky, který mu udělil Evropský kruh Franze Kafky Praha, a Cenou Gustava Mahlera od Evropské unie umění. V roce 2002 obdržel Světovou cenu Antonína Dvořáka udělenou Masarykovou akademií umění, v roce 2006 cenu Euro Pragensis Ars. Po celý život se věnuje sběratelství hudebních nástrojů.

Celý program je doplněn ukázkami hudby židovských autorů.

Vstup: volný

ŽIDOVSKÉ HOUSLE ALEXANDERA SHONERTA

Pouť židovských houslí z Orientu přes starou Evropu až do současné Prahy

Vystoupí Alexander Shonert – housle, Natalia Shonert – klavír

Tento unikátní program obsahuje originální aranže národních melodií, vlastní skladby Alexandera Shonerta a skladby skladatelů – klasiků židovské hudby, zachycuje pouť židovských houslí z Orientu přes starou Evropu až do současné Prahy. Pouť s láskou, radostí, pláčem i mystickým vytržením, pouť, která vytváří most mezi minulostí a současností.

Houslový virtuóz a pedagog, laureát prestižních mezinárodních ocenění Alexander Shonert je muzikant s mimořádným talentem, živou povahou a neobyčejnou schopností improvizace. V roce 2010 získal za významný kulturní přínos ČR právo dvojího občanství Ruské federace a České republiky. Vystupuje v USA a po celé Evropě (ve Španělsku, Německu, Rakousku, Švýcarsku, Francii, Izraeli, Rusku, Slovensku a Belgii), a to jak sólově, tak i se symfonickými a komorními orchestry coby hostující sólista.

Alexander Shonert zastupuje Českou republiku na nejrůznějších kulturních akcích v USA i zemích Evropské unie (v roce 2014 vystoupil ve Washington DC před naplněným stojícím sálem v National Gallery of Art a na českém velvyslanectví, roku 2009 reprezentoval českou kulturu v Evropské komisi v Bruselu). Koncertoval se zpěvákem Petrem

ŽIDOVSKÉ HOUSLE ALEXANDERA SHONERTA

Mukem, Štěpánem Rakem, Alfredem Strejčkem, Czech Chamber Orch. Atlantis, Českou komorní filharmonií. Byl hostem Heleny Vondráčkové, Jiřího Suchého, Evy Pilarové, Václava Hudečka. Absolvoval literární večery s Táňou Medveckou, Alfredem Strejčkem, s Miroslavem Moravcem, Radovanem Lukavským. Kromě živých vystoupení se úspěšně věnuje také výuce. Je autorem originální výukové metody tzv. „The Shonert Technique“, která je založena na znalostech lidské psychologie, fyziologie a na práci s energií. Alexander Shonert vede semináře a mistrovské kurzy na hudebních akademiích a konzervatořích v Evropě i v USA.

„Mým životním krédem je: Hra na housle je pouze jeden z prostředků k dosažení duchovní dokonalosti. Je to filosofie a životní styl. Podařilo se mi spojit energii čchi s hrou na housle a využít ji k efektivnímu zvládnutí složitých technik, jakou je např. řadové staccato. Energie proudí mezi jednotlivými objekty, stejně jako mezi muzikantem a jeho nástrojem. Každý člověk i každá věc má svou vlastní energii. Když se energie houslisty zharmonizuje s energií houslí, stačí jen minimální fyzické úsilí k dosažení těch nejlepších výsledků. Jde o to naučit se vnímat přirozené vibrace nástroje svým smyčcem a nebránit jim v rezonanci. Musí být dosaženo dokonalé spolupráce mezi energií a fyzickým tělem, mezi houslistou a nástrojem.“

Alexander Shonert

Vstup: děti, studenti, senioři a ZTP 100 Kč / 150 Kč / abonenti v rámci předplatného

SCHINDLERŮV SEZNAM

Sedmi Oscary oceněné stěžejní dílo světové kinematografie, zachycující nemilosrdné drama o noční můře holocaustu podle skutečných událostí

USA / 1993 / 195 min.

Režie / Steven Spielberg

Předloha / Thomas Keneally (kniha)

Scénář / Steven Zaillian

Kamera / Janusz Kamiński

Hudba / John Williams

Hrají / Liam Neeson, Ben Kingsley, Ralph Fiennes, Caroline Goodall, Embeth Davidtz, Götz Otto, Mark Ivanir, Andrzej Seweryn, Friedrich von Thun, Paweł Deląg, Henryk Bista, Wojciech Klata, Hans-Jörg Assmann atd.

Příběh začíná v září 1939 v polském Krakově, kde je židovská obec vystavována stále se zvyšujícímu tlaku ze strany nacistů. Do této vřavy vstupuje obchodník Oskar Schindler, člen Nacistické strany, velký svůdník a muž, který chce využít války ke svému obohacení. Chopí se příležitosti a z vysoce postavených důstojníků SS si udělá přátele. Otevře ve městě továrnu na výrobu kuchyňského nádobí. Jako zaměstnanec si najme tu nejlevnější možnou pracovní sílu – Židy. Nacisté však mají v plánu všechno židovské obyvatelstvo vymýtit. Přichází jejich vystěhovávání do ghetta a posléze i deportace do pracovního tábora. Schindler, který se postupem doby dokázal vcítit do utrpení svých zaměstnanců, sepisuje se svým účetním Izákem Sternem seznam 1 100 lidí, kterým, jak se později ukáže, zachrání život. Na záchranu jejich životů obětoval Oskar Schindler v důsledku veškeré své jmění.

Bezesporu nejen jeden z nejlepších filmů Stevena Spielberga, ale i celé historie světové kinematografie. Sedm Oscarů (včetně toho za nejlepší film a nejlepší režii) a řada dalších prestižních ocenění včetně pravidelného umístování v TOP 10 nejlepších filmů všech dob v různých anketách jsou toho důkazem.

Vstup: volný

Projekce bude určena veřejnosti i studentům Slezské univerzity v rámci analýzy filmového díla.

ŽIDOVSKÁ ČTVRŤ

Výstava fotografií Barbory Macháčkové z cesty do Jeruzaléma a kresby tuší žáků a studentů Zuzany Tázlarové ze Základní umělecké školy Opava

„V prosinci předchozího roku jsem podnikla i pro mne nezvyklou, hlavně nečekanou a poměrně spontánní cestu do Izraele. Zprvu jsem poznávala hlavní město Tel Aviv a následně se vypravila do nedalekého města Jeruzalém, Svatého města. Téma Židů mi nebylo cizí a už vůbec ne lhostejné. Obecně je toto téma stále citlivé a dle mého nenazírané se smírem, dotýká se mne tedy v mnoha směrech. Již v hlavním městě a jeho Starém městě jsem žasla nad atmosférou, charaktery lidí a v neposlední řadě nad architekturou. Byl zde pochopitelně vidět rozdíl staré a nové části města. Tady na mne však splynutí působilo až nevšedně nenásilně a příjemně. Po příjezdu do Jeruzaléma se mé emoce ještě znásobily a mohu říct, že i po těch mnoha cestách mě až pohltily. Jak může být toto místo centrem tolika paradoxních sporů. Spletité uličky, zvuky zvonů a změř jazyků. Uličky mne dovedly ke Zdi nářků, po delším pozorování okolí jsem cítila tu posvátnost a jakousi nedotknutelnost. Pokud chcete být i vy pozitivně pohlceni orientem, myslím, že je Jeruzalém opravdu zaslíbeným i pro Vás. Doufám, že toto také ucítíte z mých fotografií.“

Barbora Macháčková

„Milá Báro, kreslit podle Tvých fotografií byla výzva pro mě i mé žáky. Vymyslet jak motivovat děti, jak je seznámit s židovským národem, židovskou kulturou nebylo jednoduché. Děti téma přijaly s nadšením a pak se stalo nečekané. V mé třídě, jindy plné radostného smíchu a rozhovorů, bylo najednou naprosté ticho. Všichni s velkým zaujetím a soustředěním kreslili svůj pohled na Jeruzalém. To jsou ty chvíle v životě, kdy se spojí výtvarný um, lidský cit a sounáležitost s pradávnou historií těžce zkoušeného národa. Děkuji ti za krásné fotografie, za ty chvíle ticha a soustředění, za tvoje objeví.“

Zuzana Tázlarová

Na vernisáži zazpívají studenti paní učitelky Zuzany Vávrové z hudebního oboru školy.

Vstup: volný

pondělí 23. 4. / 19:00 / Slezské divadlo

HRAJE KOMORNÍ SCÉNA ARÉNA OSTRAVA

SLYŠENÍ

Temná postava Adolfa Eichmana, esesáka organizujícího židovskou genocidu, v nejlepší divadelní inscenaci roku 2015

Režie / Ivan Krejčí

Scéna / Milan David

Kostýmy / Marta Roszkopfová

Hudba / Nikos Engonidis

Dramaturgie / Tomáš Vůjtek

Hrají / Marek Cisořský, Alena Sasínová-Polarczyk, Petr Panzenberger, Šimon Krupa, Vladislav Georgiev, Tereza Cisořská, Ondřej Malý j. h., Vojtěch Lipina, Josef Kaluža, Pavel Cisořský j. h.

Vzestup a pád jednoho z největších nacistických zločinců a strůjce holocaustu Adolfa Eichmanna, jenž samotnému Bohu líčí svou verzi událostí v konfrontaci s osudy několika ostravských Židů, kteří byli vyvezeni v roce 1939 do táborů v Nisku, kam směřovaly první Eichmannovy transporty.

Hra Slyšení, jež získala Cenu divadelní kritiky za inscenaci roku 2015 i cenu pro jejího autora Tomáše Vůjtku a představitele hlavní role Marka Cisořského, se opírá o řadu historických materiálů a těží zejména z kontrastu historických záznamů Eichmannových rozhovorů pořízených po válce v Argentině, kde se až do roku 1950 ukrýval, a z jeho výpovědí před soudním tribunálem v Jeruzalémě. Téma je zpracováno s notnou dávkou černého humoru a vychází přitom přirozeně z autentického dobového slovníku postav, který je často v ostrém kontrastu s hrůzou historických událostí.

Pro větší posílení vizuální složky i samotného sdělení divadelní hry je scéna přenesená do exteriéru, jakéhosi městského dvorku, okolními domy symbolicky uzavřeného prostoru, kde se celé drama vzestupu a pádu nacistického hlavního organizátora holocaustu odehrává.

Vstup: 180 Kč / 200 Kč

ŽIDOVSKÝ ROK, ŽIDOVSKÉ SVÁTKY, O ŽIDOVSKÉM UMĚNÍ, O ŽIDOVSKÉM DIVADLE ANEB ZEPTEJTE SE NA COKOLIV

Účinkuje, prezentuje a večerem provází: Jaroslav Achab Haidler.

Jaroslav Achab Haidler (*13. října 1958, Frýdlant v Čechách) je český (především divadelní) herec, překladatel, fotograf, regionální politik a bývalý ředitel Činoherního studia v Ústí nad Labem.

Narodil se ve Frýdlantu a v jeho deseti letech byl jeho otec, pracující jako novinář, po srpnu 1968 zatčen a vězněn. Kvůli špatnému kádrovému posudku tak nemohl studovat, a proto se vyučil spojovým mechanikem. Složil státnice z ruštiny a němčiny. Z biblických jazyků si vybral ke studiu hebrejštinu. V divadelním prostředí pracoval nejprve jako kulisák v tehdejší brněnské Divadle bratří Mrštíků a až později začal vystupovat. Při hraní divadla se začal učit hebrejsky, studoval historii a judaismus. Ovlivnil ho chasidismus. Fascinovala ho symbolika, tajemství, znamení a překládal nápisy na židovských náhrobcích. Později se stal praktikujícím židem. Začal se věnovat dokumentaci židovských hřbitovů v Čechách a na Moravě. Hercem na volné noze se stává v roce 1984 a od roku 1989 působil v Činoherním studiu Ústí nad Labem.

Divadelní role (například): Jaromír – Strange Love (Jaroslav Rudiš, Petr Pýcha), Wolfgang Tíha – Tetování (Dea Loher), Ivan Čebutykin, lékař – Tři sestry (Anton Pavlovič Čechov), Theodor Mundstock – Pan Theodor Mundstock (Ladislav Fuks, J. A. Haidler), hlavní role v inscenaci Benefice (Iva Volánková), Emil Sebrjakovič – Panika (Rafael Spregelburd), Hočigan – Pal o Somnakuno Sidoris (František Demeter), Ratko Gorovic – Písek (Miroslav Bambušek), Claudius – Hamlet (William Shakespeare), Heltei – Kanibalové (George Tabori), Brian – Shopping and fucking (Marc Ravenhill)

Překlady: Paul Leppin – Daniel Jesus (Praha, Dämmerung-Verlag, 1986 – bibliofilie), Paul Leppin – Severinova cesta do temnot (Praha, Dämmerung-Verlag, 1989 – bibliofilie).

Vstup: volný

IZRAEL

ARI EREV

Koncert jazzového pianisty a skladatele

Ari Erev se narodil v Tel Avivu, studoval klasický klavír, od 17 let se věnuje jazzu. Jeho hra je velmi emotivní i niterně intimní, ovlivněná klasickou hudbou a jazzovými velikány jako Bill Evans, Kenny Barron a Fred Hersch. Ovšem nevyhýbá se ani energické latinsko-americké, především kubánské hudbě, nechává se inspirovat Michelelem Camilem a Michellem Petruccianim. Jeho poslední autorské album „Flow“, v pořadí třetí, je možné si poslechnout také zde: <https://arierev.bandcamp.com/album/flow>.

Izraelský pianista a skladatel, ve své hře silně ovlivněn klasickou hudbou, je hráčem decentním, emotivním až intimním. Nebrání se však ani energickým „výletům“ do skladeb latinsko-amerických se silnou rytmikou.

Narodil se a vyrostl v Izraeli. Hudební vzdělání začal klasickým pianem, avšak v 17 letech se začal věnovat hlavně jazzu. „První dojem na mne udělal můj otec, amatérský pianista, který doma jazzoval“, říká Ari „Vždy mě fascinovaly jazzové harmonie a ty mě přitahovaly k této hudbě.“

Ari Erev studoval jazz a improvizaci u váženého jazzového učitele Dr. Zvi Kerena, pianisty Nahuma Perperkoviche a Arika Strausse, ale i u aranžéra a skladatele Ilana Mociacha na Rubinově hudební akademii v Tel Avivu. Během své kariéry spolupracoval s hudebníky, jako je saxofonista Joel Frahm (USA), Rostislav Fraš (CZ) a mnozí další. Po vydání alb „About Time“ a „A Handful of Changes“ se Ari Erev zařadil mezi přední pianisty a skladatele moderního jazzu v Izraeli.

Vstup: děti, studenti, senioři a ZTP 50 Kč / 100 Kč

VERNISÁŽ VÝSTAVY

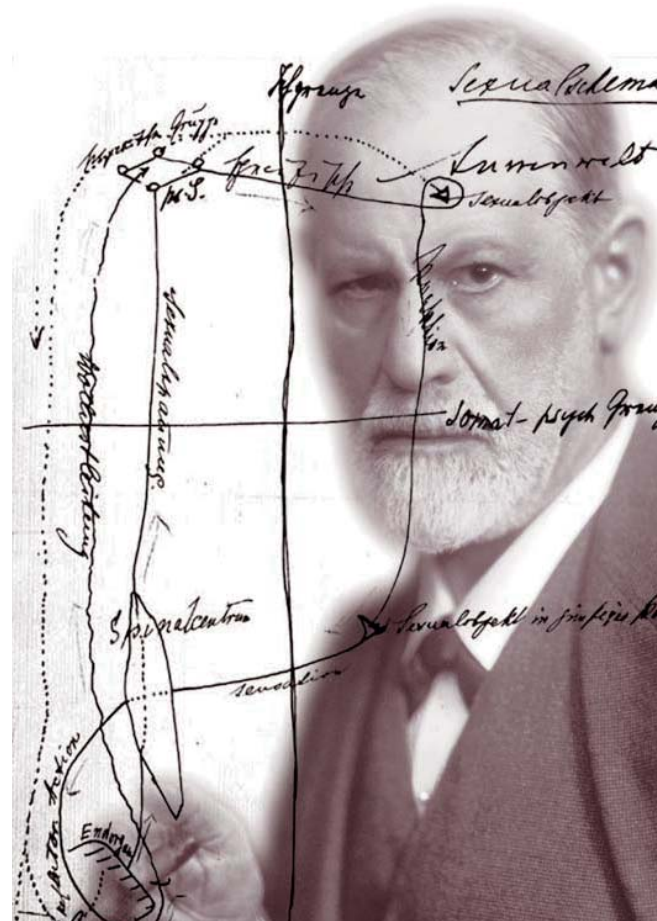
SIGMUND FREUD: ODHALENÍ 21. STOLETÍ / DIE ENTHÜLLUNG DES 21. JAHRHUNDERTS

Tato rozsáhlá výstava srozumitelně přibližuje slovem a obrazem život a dílo Sigmunda Freuda. Jeho jednotlivé životní etapy od moravského Příbora přes Lipsko a Vídeň do Londýna, jeho výzkumné pobyty v zahraničí a společenské otřesy, které způsobily jeho poznatky nejen v císařském městě Vídni, ale i v celé monarchii a v celém světě. Výstava podrobně osvětluje jeho učení, ukazuje však také Sigmunda Freuda jako velkého spisovatele a v neposlední řadě nahlíží i do jeho soukromého života.

Výstava je realizována ve spolupráci s Rakouským kulturním fórem.

Vstup: volný

LOUČENÍ S KINEM MÍR

17:00

JENTL (FILMOVÁ PROJEKCE)

Muzikál o mladé nezávislé ženě, která je donucena vydávat se za chlapce, aby ukojila svou touhu po vzdělání, Barbra Streisand ve své životní roli

Velká Británie / USA / 1983 / 132 min.

Režie / Barbra Streisand

Kamera / David Watkin

Hudba / Michel Legrand

Hrají / Barbra Streisand, Mandy Patinkin, Amy Irving, Nehemiah Persoff, Steven Hill a další

Jentl znamená milník nejen pro Barbru Streisand, ale určitým způsobem i pro celou kinematografii, jejíž historie poprvé zaznamenává případ, kdy je žena zároveň produkční, režisérkou, spoluautorkou scénáře a představitelkou hlavní role.

Režisérský debut Barbry Streisand představuje adaptaci příběhu židovského spisovatele Isaaca Bashevisa Singera o odvážné mladé ženě žijící na počátku 20. století, která zjistí, že v záležitostech citu a myslí není nic nemožného.

Jentl (Barbra Streisand) je mladá žena, která touží po možnosti studovat Písmo. Protože je však ženou, je jí tato výsada odepřena. Rozhodne se tedy vydávat za mladíka jménem Anshel a nastupuje svá vysněná studia. Brzy se sblíží se svým spolužákem Avigdorem (Mandy Patinkin) a nakonec

se do něj zamiluje. Svou pravou identitu však odhalit nemůže, neboť to by znamenalo konec studií. Snímek získal čtyři nominace na Oscara včetně dvou za nejlepší píseň.

19:30

POSEZENÍ S VÍNEM A HUDBOU

Návštěvníkům bude představena plánovaná rekonstrukce kina včetně vizualizací za účasti primátora města. Budou mít také možnost nahlédnout do technických a běžně nedostupných prostorů kina, promítací místnosti atd. Po programu si budou moci zájemci k rozloučení se starým kinem Mír dopřát dobré víno a k poslechu jim zahraje cimbálová muzika Opavští gizdi.

Vstup: volný

MIKVE

Rituální lázeň je zároveň zpovědnicí a místem, kde se otevírá nejedno tajemství vztahů v ortodoxní židovské komunitě

Autorka / Hadar Galron

Překlad / Ester Žantovská

Režie / Michal Dočekal

Dramaturgie / Daria Ullrichová

Scéna / Jan Dušek

Kostýmy /

Zuzana Bambušek Krejzková

Hudba / Miloš Orson Štědroň

Hrají / Iva Janžurová, Vanda

Hybnerová j. h., Jana Boušková,

Eva Salzmanová, Magdaléna Borová,

Antonie Talacková j. h., Taťjana

Medvecká, Pavla Beretová / Marie

Poulová j. h. a

Helena Velická j. h.

„Mohou ženy mluvit, když muži vládnou?“

MIKVE

Prostor rituální lázně, v níž se věřící židovské ženy pravidelně očišťují – se ve hře současné izraelské dramatičky Hadar Galron stává místem střetu různých přístupů k víře i k životu. Do ortodoxní komunity přichází Šira, nová lázeňská, před níž se pozvolna rozkrývají osudy místních žen – dramata, o nichž všichni vědí, ale nikdo o nich nemluví. Ve své snaze pomoci naráží empatická, ale přitom razantní Šira na bariéru náboženských pravidel i lidských předsudků. Ženská komunita, stmelená léta kolem lázeňské Šošany, Širu nejprve odmítá, brání se novému pohledu i nabízeným řešením, aby se posléze v dramatickém závěru ženy pokusily vzepřít svazujícím pravidlům svého společenství.

Na pozadí tradičního židovského rituálu otevírá tato současná hra téma postavení žen ve společnosti, vztahu ortodoxní komunity k běžnému životu, především ale nabízí vynikající herecké příležitosti prostřednictvím psychologicky bohatých postav a jejich dramatických osudů.

Hadar Galron se narodila v roce 1970 v Londýně, do Izraele se s rodinou přestěhovala ve svých třinácti letech. Divadlu se věnuje nejen jako autorka, ale také jako herečka.

Mikve měla premiéru v roce 2004 v Divadle Beit-Lessin, získala cenu Inscenace roku 2004 a prozatím se dočkala více než pěti set repríz a byla přeložena do několika jazyků. Hra byla osmkrát nominována na cenu Izraelské divadelní akademie a nakonec získala dvě ocenění, včetně toho nejprestižnějšího – Hra roku 2005.

„Silným zážitkem z poslední doby byla inscenace Mikve. Tématem jsou ortodoxní židovská komunita i svoboda jednotlivce. Dalo by se to interpretovat jako hra o přizpůsobivosti ženského světa tomu mužskému, stejně jako hra o potřebě nezávislosti, o nutnosti vzepřít se konvencím.“

Helena Třeštíková, dokumentaristka

Vstup: 350 Kč / 400 Kč / 450 Kč

PRAKTICKÉ INFORMACE

PŘEDPRODEJ

Sluna, Horní náměstí 27, 746 01 Opava
tel.: 553 712 319, sluna.opava@seznam.cz, www.slunaopava.wbs.cz
Slezské divadlo Opava, Horní náměstí 13, 746 01 Opava
tel.: 555 537 469, vstupenky@divadlo-opava.cz, www.divadlo-opava.cz
OKO (recepce), Ostrožná 46, 746 01 Opava
tel.: 553 791 947, obecni.dum@oko-opava.cz, www.oko-opava.cz

POŘÁDÁ STATUTÁRNÍ MĚSTO OPAVA.

Informace na tel.: 553 756 306, 604 229 363

E-mail: petr.rotrekl@opava-city.cz

www.opava-city.cz/dalsibrehy

www.facebook.com/dalsibrehy

PROGRAMOVÝ TISK 22. ROČNÍKU FESTIVALU DALŠÍ BŘEHY VYDALO STATUTÁRNÍ MĚSTO OPAVA.

Dramaturgie festivalu: Petr Rotrekl

Texty v programovém bulletinu:

Magdaléna Hájková a autoři jednotlivých textů

Redakční rada: Petr Rotrekl, Magdaléna Hájková

Grafická úprava: Jana Tomanová

Tisk: Tiskárna Grafico s. r. o.

ISBN: 978-80-7572-009-2

Změna programu vyhrazena.

Z jednotlivých akcí bude pořizován foto
a videozáznam, který bude sloužit pro účely propagace.

POŘADATEL:

PARTNER FESTIVALU:

Realizace 22. ročníku festivalu Další břehy je spolufinancována z rozpočtu Moravskoslezského kraje.

SPOLUPOŘADATEL:

Festival probíhá pod záštitou
Velvyslanectví Státu Izrael v České republice.

